

ἄρβανος ἐπίθ. Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. Ἀλβανός.

Ὁ ἔχων χρῶμα ὑπόλευκον εἰς τὴν κοιλίαν καὶ μέλαν εἰς τὸ λοιπὸν σῶμα, ἐπὶ αἰγός: Ἀρβανὴ γίδα ἢ ἄρβανὸ γίδι.

ἄρβαρόρριζα ἢ, ἄρβαρόζα Ζάκ. Θήρ. Κέρκ. Κεφαλλ. Κύθηρ. Παξ. κ.ά. ἄλβαρόζα — Λεξ. ΠΓενναδ. 73 Βλαστ. 458 *βαρβαρόζα* Ἡπ. *βαρβαρούσα* Κρήτ. (Εὐθυμν. Χαν.) *ἄρβαρόρριζα* σύννηθ. *ἄρδερόρριζα* Θράκ. καὶ *ἄρμαρόρριζα* Πελοπν. (Ναύπλ.) *βαρβαρόρριζα* Ἀδραμ. *βαρβαρόρριζα* Κύθν. *βαρβαρόρριζα* Μακεδ. *μαρμαρόζα* Θράκ. *ἀμπερόρριζ-ζον* τό, Χίος (Καρδάμ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *erba rosa*. Ὁ μετασχηματισμὸς τῆς λέξεως ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ *ρίζα*.

Φυτὰ τοῦ γένους τοῦ πελαργονίου (*pelargonium*) τῆς τάξεως τῶν γερανιωδῶν (*geraniaceae*) 1) Πελαργόνιον τὸ ροδῶδες (*pelargonium roseum*). Συνών. *μοσκομολόχα*. 2) Πελαργόνιον τὸ εὖοσμον (*pelargonium fragrans* ἢ *odoratissimum*). Συνών. *καννέλλα*. 3) Πελαργόνιον τὸ κνηστήριον (*pelargonium radula*). [**]

ἄρβέλι τό, Κρήτ. Χίος ῥουβέλι Σῦρ. (Ἐρμούπ.) ῥιβέλι Σάμ. ῥ'βέλι Πάρ. (Λεῦκ.) ῥιβέλιου Σάμ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἄρβελος. Ὁ ἐπεκτεταμένος τύπ. ῥιβέλιου κατὰ τὸ θεμέλι καὶ θεμέλιο κττ. Ὅτι ἢ λ. καὶ μεσν. μαρτυρεῖ τὸ παρὰ Προδρόμ. 3,148 (ἔκδ. Hesselings-Pernot) *ἄρβελισμένον*.

1) Μάχαιρα μεγάλη διὰ τῆς ὁποίας τεμαχίζεται τὸ κρέας Χίος. Συνών. *ἄρβελιστήρι* 1. 2) Ἀπόκομμα, τεμάχιον, κομμάτι Κρήτ. Πάρ. (Λεῦκ.) Σάμ. Σῦρ. (Ἐρμούπ.): *Τό 'κανε 'ρουβέλια* Ἐρμούπ. || Φρ. *Κομμάτια τσαὶ 'ρ'βέλια νὰ γέν'ς!* (ἀρά) Λεῦκ. *Ῥιβέλιον τὸν κανανι* (διέρρηξαν τὰ ἐνδύματά του) Σάμ. *Ἀρβέλια πῆγε* (κατεκομματιάσθη) Κρήτ.

β) Πληθ., τὸ κατατεμαχισμένον καὶ κοπανισμένον κρέας, *κιμάς* Κρήτ.

ἄρβελιάζω ἀμάρτ. *ἄρβελ-λιάζ-ζω* Ἰκαρ. ῥιβιλιάζον Σάμ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἄρβέλι.

Ἀρβελιάζω 1, ὁ ἰδ.

ἄρβερίζω Ἄνδρ. Χίος κ.ά. — Λεξ. Περίδ. Βλαστ. *ἄρβελ-ρίζ-ζω* Ἰκαρ. *ἄρβιρίζου* Στερελλ. (Ἀχαρναν.)

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἄρβέλι. Ὅτι ἢ λ. καὶ μεσν. μαρτυρεῖ τὸ παρὰ Προδρόμ. 3,148 (ἔκδ. Hesselings-Pernot) «καὶ δεῦτερον ἀκρόβραστον μαζί μ' ἄρβελισμένον».

1) Κόπτω εἰς μικρότατα τεμάχια, κατακερματίζω, συνήθως ἐπὶ κρέατος Ἄνδρ. Ἰκαρ. Στερελλ. (Ἀχαρναν.) Χίος κ.ά. — Λεξ. Περίδ.: *Κρέας ἄρβελισμένο* Χίος. Συνών. *ἄρβελιάζω*, *κομματιάζω*. 2) Καταξεσχίζω, καταρρακώνω, ἐπὶ ἐνδυμάτων Χίος.

ἄρβελιστήρι τό, Χίος — Λεξ. Περίδ. Βλαστ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἄρβερίζω.

1) Μεγάλη μάχαιρα εἰς σχῆμα ἐπιμήκους πελέκews διὰ τῆς ὁποίας κόπτεται εἰς μικρότατα τεμάχια τὸ κρέας Χίος. Συνών. *ἄρβέλι* 1. 2) Χονδρὴ σανὶς τοῦ μαγειρείου ἐπὶ τῆς ὁποίας κόπτουν τὸ κρέας, ἐπικόπανον Λεξ. Περίδ. Συνών. *ἄρβελόξυλο*, *κρεατοκόπι*, *κρεατοσάνιδο*.

ἄρβελόξυλο τό, Χίος.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἄρβελος καὶ ξύλο.

Ἀρβελιστήρι 2, ὁ ἰδ.

ἄρβελος ἢ, Νάξ. (Κορων.) — Λεξ. Αἰν. ἄρβιλος ὁ, Στερελλ. (Ἀχαρναν.) ἄρβέλα ἢ, Κρήτ. (Μύρθ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὖσ. ἄρβηλος = κυκλοτερές σκυτοτομικὸν μαχαίριον διὰ τοῦ ὁποίου οἱ σκυτοτόμοι ἔξεον καὶ ἔτεμον τὰ δέρματα.

1) Ἡ κοπὶς τῶν ὑποδηματοποιῶν ἡμικυκλικοῦ σχήματος Λεξ. Αἰν. Συνών. *φαλτσέττα*. 2) Εὐλινον ὄργανον ἐπὶ τοῦ ὁποίου κτυπᾶται συνεχῶς τὸ λίνον διὰ τῆς λεγομένης *σπάθης* πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ξυλώδους μέρους Κρήτ. (Μύρθ.) Νάξ. (Κορων.)

ἄρβουράκι τό, ἀμάρτ. *ἄρβουράτσι* Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἵποκορ. τοῦ οὖσ. ἄρβουρο.

Μικρὸν δένδρον, θάμνος.

ἄρβουρέττο τό, πολλαχ. *ἄρδορέττο* ΛΠαλάσκ. Ὀνοματολόγ. 22 — Λεξ. Βλαστ. Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ. *ἄρπορέττο* Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. (λ. *ἄρμπουρέτο*) *ἄρμουρέττο* Κεφαλλ. *ἄλδουρέττο* Σαλαμ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *arboretto* = δενδρύλλιον.

1) Μικρὸς ἰστός πλοίου Κεφαλλ. 2) Τὸ ἀκρότατον μέρος τοῦ ἱστοῦ, στηλὶς πολλαχ. 3) Μικρὰ ἀποθήκη στερεῶς καρφωμένη εἰς τὸ ὕψωμα τῶν οἰκιῶν καὶ κλειομένη διὰ θυρίδος Μεγίστ.

ἄρβουρίζω Ἄνδρ. Ζάκ. Κεφαλλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Παξ. Σίφν. — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ. *ἄρδορίζω* ΛΠαλάσκ. Ὀνοματολόγ. 29 καὶ 41 — Λεξ. Ἐλευθερουδ. Βλαστ. Δημητρ. *ἄλδουρίζω* Ἄνδρ. Θράκ. (Λούπιδ.) Μεγίστ. Ναύστ. Πελοπν.

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἄρδουρο.

Α) Μετβ. 1) Θέτω ἱστοὺς εἰς πλοῖον, ἱστοθετῶ Ναύστ. — ΛΠαλάσκ. ἐνθ' ἄν. 29 — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Βλαστ. Δημητρ.

2) Ὑψώνω, ἀναπεταννύω τι ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ πλοίου, οἶον σημαίαν Κεφαλλ. Παξ. κ.ά.: Ἄσμ.

Ἡ *Θοδωρέλλα* ἄρδουρίζε κόκκινο παεράκι

(πλέουσα εἶχεν ἀναπεταμένην καὶ κυματίζουσαν ἐρυθρὰν σημαίαν) Παξ. 3) Ὁρθώνω, ὑψώνω, ἐπὶ κώπης ΛΠαλάσκ. ἐνθ' ἄν. 41. — Λεξ. Ἐλευθερουδ. Δημητρ.: *Ἀρδορίζω τὰ κουπιά*. 4) Ὑψώνω, ἐκτείνω τὴν χεῖρα κατὰ τινος ἀπειλητικῶς Ζάκ. 5) Προσβάλλω, κτυπῶ, ἐπὶ ἀνέμου Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ.ά.: *Ὀλὴ ρύχτα μ' ἔρδουρίζεν ἄερας ἐκεῖ μέσα 'ς τὸ ρημάδι* (δηλ. τὸ σπῆτι) Ἀπύρανθ. *Δὲ δόνε νοιώθεις τὸν ἄερα ποῦ τὴν ἄρδουρίζει τὴ ράχι σου;* αὐτόθ. *Ἐρδούρισέ σας ἄερας καλὰ!* αὐτόθ. *Ἡ τρίχα δὸν 'ναι σηκωμένη, ἄερας τὸν ἔχει ἄρδουρισμένο* (ἔχει ἠνωρθωμένας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἔνεκα τοῦ ἀνέμου) αὐτόθ.

Β) Ἀμτβ. 1) Κινεῖμαι, κυματίζω ὑψηλὰ εἰς τὸν ἄνεμον, ἐπὶ σημαίας Ἄνδρ. Ζάκ. Σίφν. κ.ά. β) Ἀνακινεῖμαι, ἀνακυκῶμαι Πελοπν.: *Ἀλδουρίζουν τ' ἄντερά μου*. 2) Πίπτω, καταπίπτω Θράκ. (Λούπιδ.) Μεγίστ. κ.ά.: *Ἀλδούρ'σαν κάτ' (ἔπεσαν κάτω) Λούπιδ. Νὰ μὴν ἄλδουρίση τὸ μωρὸν ἀπὸ τὸ κρόσκι!* (ἀπὸ τὸν ἐξώστην) Μεγίστ. 3) Παρακάμπτω ἀκρωτήριο, βουνόν, λόφον κττ. Μεγίστ.

ἄρδούρισμα τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἄρδουρίζω.

Ἡ τοῦ ἀνέμου προσβολή: *Ἀρδούρισμα σοῦ κάνει ὁ ἄερας ἐτοῦ ποῦ κάθεσαι*.

ἄρδουρο τό, σύννηθ. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) ἄρδορο ΑΣακελλ. Ἐγχειρ. ἄρμενιστ. 24 καὶ 564 — Λεξ. Βλαστ. Δημητρ. ἄρπορο Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. (λ. *ἄρμπουρο*) ἄλδουρο Ἄνδρ. Θράκ. (Περίστασ.) Κρήτ. Μεγίστ. Μύκ. Ναύστ. Πειρ. Πόντ. (Οἶν.) Προπ. (Πάνορμ.) Σαλαμ. Στερελλ. (Μεσολλόγγ.) Σύμ. Σῦρ. (Ἐρμούπ.) κ.ά. ἄλδουρον Θράκ. (Μάδυτ.) ἄλδ'ρο Δαρδαν. ἄλδερο Κεφαλλ. — ΘΚουρούκλ. Εὐγεν. βασιτάς. 20 καὶ 27 ἄρβουλο Ἀπουλ.

